

ANMELDELSER OG LITTERATURNYT

Ved universitetslektor, cand. mag. H. P. Clausen, arkivar, cand. mag. Ole Degn, overarkivar, mag. art. Vagn Dybdahl, universitetsadjunkt, cand. mag. Poul Enemark, arkivar, cand. mag. Finn H. Lauridsen, seminarieadjunkt, mag. art. Jakob Pasternak, amanuensis, cand. mag. Henning Poulsen, stud. mag. H. Schledermann, overarkivar, dr. phil. Viggo Sjøqvist, bibliotekar, dr. phil. Helge Sjøgaard og arkivar, cand. mag. Paul G. Ørberg.

P. V. Glob: Danske Oldtidsminder (Gyldendal, 1967). 275 s.

Den anden udgave af prof. Glob's bog fra krigsårene fremtræder som et nyt værk, selv om stoffet er det samme. Teksten er udvidet med en omtale af de nye fund fra den mellem-liggende tid, og man kan nu med bogen i hånden følge de vekslende kulturfaser, som de aftegner sig i landskabet gennem deres monumenter. En særlig anerkendelse fortjener fotografierne, der både æstetisk er fremragende og desuden støtter og ud-dyber tekstens oplysninger.

Bogen viser, hvor langt arkæologien er nået, men også hvor dens grænser ligger. I omtalen af jættestuefolkets modergudinde og i identificeringen af enkeltgravsfolket med den indoeuropæisk talende stamme er man uden for materialets bæreevne. Jordfundene kan ikke vise forskningen, hvilken ritus og mytologi der gav gudindens skikkelse indhold og værdi for dens dyrkere, og indoeuropæerne er stadig et lidt hypotetisk folkeslag, hvis sprog måske allerede ved år 2000 f. Chr. f. har været dialektalt og talt af flere indbyrdes somatisk afvigende stammer. Forudsætter man desuden denne forklaring på indvandringen, må man også gå ud fra, at der har været talt et fremmed sprog i Danmark, før enkeltgravsfolket kom herind, men den moderne sprogvidenskab har forlængst skrinlagt teorien om fo-

rekomsten af et fremmed sprog i landet. I hvert fald kan det ikke påvises.

Fremtidens problem vil blive udformningen af en helhedsopfattelse, der må støtte sig ligeligt på arkæologi, religionshistorie og sammenlignende sprogvidenskab, men forsøgene på at nå en sådan samlende forklaring har hidtil ikke været ubetinget heldige. Nye fremskridt i forskningen vil være nødvendige, hvis sikkerhed skal nås.

Helge Sjøgaard

Vikingerne i Paris. Beretninger fra 9. århundrede oversat og forklaret af Niels Skyum-Nielsen. (Selskabet til historiske kildeskrieters Oversættelse, Munksgaard, 1967). 146 s., ill.

Niels Skyum-Nielsen har i denne lille bog samlet og oversat de væsentligste kildesteder, der vedrører vikingernes angreb på Paris i årene 845, 856-57, 861 og 885-89. Enhver oversættelse af disse til dels meget vanskelige tekster er tillige en tolkning, og der er lagt megen omhu for dagen. Foruden sin egen erfaring har Skyum-Nielsen haft ældre franske og tyske oversættelser at støtte sig til, og i enkelte tilfælde har han rådspurgt danske filologer. De kommentarer, der ledsager teksten, vedrører i helt overvejende grad dateringsproblemer, identifikation af sted- og personnavne og